

Yerel Halkın Turizme İlişkin Tutumlarına Yönelik Bir Araştırma: Huser Yaylası Örneği

Research on the Local Residents' Attitudes towards Tourism: The Case of Huser Plateau

Elif Acuner¹, Kübra Küçük², Cem Keskin³, Emel Ergin⁴

Öz

Turizm, farklı sektörlerde gelişme imkânı bulunmayan kırsal bölgelerin kalkınması için dikkate değer bir potansiyel taşımaktadır. Ancak böyle bir gelişme için adım atılmadan önce yerel halkın görüş ve desteğinin alınması önem arz etmektedir. Zira destinasyonlar için en önemli paydaşlardan birisi olarak belirtilen yerel halkın desteğinin olmadığı bir turizm gelişimi uzun dönemde sürdürülebilir olmayacaktır. Çalışmanın amacı Huser Yaylası sakinlerinin bölgelerindeki turizm gelişimine ilişkin görüş ve tutumlarını belirlemektir. Çalışmanın teorik alt yapısı sosyal değişim teorisine dayandırılmaktadır. Çalışmanın evrenini Huser Yaylası sakinleri oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri Lankford ve Howard tarafından (1994) geliştirilen "Turizm Etki Tutum Ölçeği" yardımıyla elde edilmiştir. Çalışmanın yöntemi betimsel araştırma modellerinden birisi olan tarama araştırmasıdır. Çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda yerel halkın Huser Yaylası'nda turizmin gelişmesine yönelik genel tutumlarının olumlu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte Huser Yaylası'nda ulaşım başta olmak üzere alt yapı sorunlarının ve çevresel sorunların varlığı göz ardı edilmemesi gereken hususlardandır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Halk, Turizm Tutumu, Sosyal Değişim Teorisi, Huser Yaylası.

JEL Kodu: Z30,Z32,L83.

Abstract

Tourism has considerable potential for developing rural areas, which cannot be developed in different sectors. However, it is vital to get the residents' opinions and support before taking a step for such a development because tourism development without the residents' support, which is stated to be one of the most important stakeholders for destinations, will not be sustainable in the long term. Based on these explanations, this study aims "to determine the views and attitudes of the residents of Huser Plateau regarding the tourism development in their region." The theoretical background of the study is based on the theory of social change. The population of the study consists of the inhabitants of Huser Plateau. The data of the study were obtained with the "Tourism Impact Attitude Scale" developed by Lankford and Howard in 1994. The study is survey research, which is one of the descriptive research models. In line with the data obtained from the study, it was concluded that the residents' general attitude towards the development of tourism in the Huser Plateau was positive. However, it can be said that there are some problems to be solved in Huser Plateau, such as infrastructure problems, transportation, and environmental problems.

Keywords: Local Residents, Tourism Attitude, Social Change Theory, Huser Plateau.

JEL Codes: Z30, Z32, L83.

Submitted: 05 / 12 / 2020

Accepted: 20 / 05 / 2021

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Ardeşen Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü, elif.acuner@erdogan.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7769-8705.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, kubra_kucuk191@erdogan.edu.tr, ORCID: 000-0002-7876-4698.

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, cem_keskin19@erdogan.edu.tr RCID: 0000-0003-2591-3802.

⁴ Yüksek Lisans Öğrencisi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, emel_ergin19@erdogan.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7651-7100.

Giriş

Kırsal bölgelerde ekonomi genellikle tekil niteliktedir ve bir alandan gelir sağlanmaktadır; kaldı ki, yerel halkın kırsal alanlardan farklı ekonomik sektörlerle geçme olasılığı düşüktür. Bunun bir sonucu olarak da işsizlik, yoksulluk ve kırsaldan kente göç başlamaktadır (Allen, Hafer, Long, & Perdue, 1993, s. 27). Bahsi geçen sorunun çözümünde turizm, yerel bölgeleri kalkındırmak için önemli bir sektör olarak görülmektedir. Bölgedeki turizmin gelişimiyle, yeni istihdam alanları ortaya çıkmakta, gelen turistlerle gelirler artmakta ve çeşitli ek vergi teşvikleri sayesinde ekonomik kazanç sağlanmaktadır (Ko & Stewart, 2002, s. 521). Bir bölge, turizm için keşfedildiğinde, bölgede yaşayan yerel halk ve bölge paydaşları turizm hareketliliklerinden etkilenmeye başlamaktadır (Ayazlar & Ayazlar, 2016, s. 1452; Yeşilyurt & Koçak, 2018, s. 192). Diğer taraftan turizmin yerel halk üzerindeki etkisi sadece ekonomi ile sınırlı değildir, bunun yanı sıra sosyal, kültürel ve çevresel diğer etkilerinin de varlığı göz ardı edilmemelidir (Akova, 2006, s. 4'den Aktaran Erkılıç, 2019, s. 67). Bu olumlu ya da olumsuz etkiler yerel halkın turizme karşı algı ve tutumlarını oluşturmaktadır (Çolak & Tayfun, 2017, s. 582). Ancak bir bölgede turizm geliştirilmeden önce yerel halkın görüş ve önerilerinin alınması önemlidir (L.Andereck & Vogt, 2000, s. 28). Çünkü destinasyondaki turizmin gelişim etkilerine karşı, yerel halkın tutum ve algılarının belirlenmesi; ilerleyen dönemde etkili bir turizm politikasına, pazarlamasına ve programların düzenlenmesine yardımcı olacaktır (Karakaş & Şengün, 2017, s. 186). Yerel halk bir destinasyondaki turizm gelişimini desteklemeye karşı çıkıyorsa, o destinasyonda turizm gelişiminin sağlanması çok mümkün olmayacaktır (Park, Nunkoo, & Yoon, 2015, s. 113). Turizmin gelişmeye başladığı destinasyonlarda ise sürdürülebilirliğinin sağlanması, yerel halkın bilinçlendirilmesi ve desteğinin alınmasına ayrıca paydaşların tamamının birlikte çalışmasına bağlıdır (Duran & Özkul, 2012, s. 502). Destinasyonlar için en önemli paydaşlardan birisi olarak belirtilen yerel halkın desteğinin olmadığı bir turizm gelişimi uzun dönemde sürdürülebilir olması beklenemez. Bu nedenle çalışmanın amacı, Huser Yaylası sakinlerinin bölgelerindeki turizm gelişimine ilişkin görüş ve tutumlarını belirlemektir.

1. Literatür Taraması

Literatür incelendiğinde, yerel halkın turizm gelişimi açısından algı ve tutumlarını belirlemeye yönelik birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Bu çalışmalarda özellikle turizmin geliştiği bölgelerde ortaya çıkan olumlu ya da olumsuz, sosyo-kültürel, ekonomik ve çevresel etkiler ele alınmıştır. Çalışmalarda yerel halkın turizme karşı tutumlarının, ne yönde hangi etki ile değişim gösterdiği irdelenmiş ve açıklanmaya çalışılmıştır.

Alaeddinoğlu (2007), Toprak (2015), Deniz (2016), Karakaş ve Şengün (2017), Dilek, Çoban ve Harman (2017), Gök ve İnce (2017), Hançer ve Mancı (2017), Çolak Yıldız ve Çalışkan (2018), Gündüz (2018), Ercan (2019), Erkılıç (2019), Başaran (2020) çalışmalarında; turizmin geliştiği bölgede sosyo-kültürel, ekonomik ve çevresel anlamda olumlu bir etki yarattığı, aynı zamanda yerel halkın üzerinde de turizmin olumlu etkilerinin olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Alaeddinoğlu (2008), Çetin (2009), Gümüş ve Özüpekçe (2009), Çelikkanat ve Güçer (2014), Özaltın Türker ve Türker (2014), Solmaz (2014), Kervankıran ve Bulut (2015), Akgün ve Aslan (2017), Güneş ve Alagöz (2018), Köleoğlu (2018), Ayaz ve Parlak (2019) çalışmalarında; turizmin geliştiği bölgede sosyo-kültürel, ekonomik, çevresel anlamda hem olumlu hem olumsuz etki yarattığı, aynı zamanda yerel halkın üzerinde de turizmin olumlu ve olumsuz etkilerinin bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Literatür incelendiğinde yerel halkın turizme ilişkin olumlu tutumunu arttıran unsurların başında turizmden elde edilen ekonomik fayda ve istihdam yaratma potansiyeli olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Ahmed, 1986; Ap, 1992; Liu ve Var, 1986; Weaver, 2001). Yine çalışmalar; destinasyonda gerçekleşen turizm faaliyetlerinin yerel halkın yaşam kalitesine pozitif yansıdığına, destinasyonda gerçekleşen turizmin yerel halk tarafından desteklendiğini göstermektedir (Akis vd., 1996; La flamme, 1979; Long vd.,1990; Pizam, 1978). Akis ve arkadaşları (1996) ile Ap ve Crompton (1998) çalışmalarında; turizmin destinasyonun kalkınmasına katkı sağladığı, ayrıca yatırım ve harcamaların artmasına destek olduğu durumlarda yerel halk tarafından desteklendiği sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan çalışmalar yerel halkın turizmden elde ettiği sosyo-kültürel faydaların da turizme karşı olumlu tutum sağladığını göstermektedir (Ap ve Crompton, 1998; Liu, Sheldon ve Var, 1987; Liu ve Var, 1986; Pizam, 1978). Destinasyonda gelişen turizm sayesinde yerel halkın yaşam standartları yükseldiğinde yerel halk turizme karşı olumlu tutum sergilerken, bölgede gelişen turizm ile birlikte mal ve hizmet fiyatları, arazi fiyatları, barınma ve yaşam maliyetleri yükseldiğinde, yerel halkın gündelik yaşamı olumsuz etkilenmekte ve bu durum da turizme ilişkin ekonomik anlamda olumsuz tutumun sergilenmesine neden olmaktadır (Ahmed, 1986; Perdue vd.,1987; Pizam, 1978; Prentice, 1993; Ross, 1992; Schroeder, 1996; Var vd., 1985). Turizm gelişiminin destinasyonda yarattığı çevresel olumsuzluklar, yerel halkın turizme ilişkin tutumlarında belirleyici rol oynamaktadır. Yerel halk tarafından olumsuz karşılanan çevresel sorunların başında hava, su ve gürültü kirliliği gelmektedir (Caneday ve Zeiger, 1991; Lawson vd., 1998; Pizam, 1978; Akis vd., 1996; Ap ve Crompton, 1998; Brayley vd., 1990; Faulkner ve Tideswell, 1997; Liu ve Var, 1986; Thomason, 1979; Var vd., 1985; Laflamme, 1979). Turizmin sebep olduğu; aile hayatında bozulmalar, yerel halkın kötü alışkanlıklara yönelmesi, toplumsal ilişkilerin bozulması, dostane ilişkilerin azalması, suç oranlarının artması, farklı kültürlerle yüzleşme sonucunda oluşan değişiklikler ve benzeri olumsuz sosyo-kültürel etkiler nedeniyle, yerel halkın

turizme karşı olumsuz tutum sergilediğini gösteren çalışmalar da bulunmaktadır (Liu, Sheldon ve Var, 1987; Liu ve Var, 1986; Brayley vd., 1990).

2.Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada yöntem olarak karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Huser Yaylası'nda ki turizm faaliyetlerine yönelik yerel halkın görüş ve tutumlarını belirlemek için nicel araştırma yöntemi ve Huser Yaylası'nın swot analizini yapmak için ise nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yerel halkın turizme karşı tutumlarının incelenmesinde çeşitli modeller ileri sürülmüştür. Bunlardan biri 1975 yılında Doxey tarafından ortaya koyulan "Tolerans Yaklaşımı" modelidir (Avcıkurt, 2017, s. 33-34). Diğeri ise 1980 yılında Butler tarafından geliştirilen "Turizm Yaşam Döngü" modelidir (Türkmen, Oflaz, Buzlukçu, & Avcıkurt, 2018, s. 187). Yerel halkın turizm etkilerine yönelik oluşan davranışlarını açıklamada en sık kullanılan sosyolojik teori ise "Sosyal Değişim Teorisi"dir (Ekici & Çizel, 2014, s. 74). Bu teori turizmle etkileşime giren ev sahibi toplulukların olumlu ve olumsuz algılarını açıklamak için kullanılan bir teorik altyapı sunmaktadır (Rasoolimanesh, Jaafar, Kock, & Ramayah, 2015, s. 336). Sosyal değişim teorisi kapsamında sağlanan fayda ile turizme destek konusunda doğru bir orantı vardır (Duran & Özkul, 2012, s. 502). Sosyal değişim teorisine göre yerel halkın turizme karşı bakış açıları, sağladıkları faydaya göre değişiklik göstermektedir (Madrigal, 1993, s. 338). Kısaca yerel halkın turizmden sağladığı fayda zarardan fazlaysa yerel halk turizme karşı olumlu tutum ve davranış sergilemektedir (Boğan & Sarıışık, 2016, s. 328). Yerel halk turizmden kazanımı olmayacağını anladığında ise etkileşim düzeyini en aza indirmekte ya da turistlerle etkileşimden kaçınmaktadır (Yıldız & Polat, 2016, s. 43). Bu açıklamalardan yola çıkarak çalışmanın ilk araştırma sorusu aşağıdaki şekilde geliştirilmiştir;

Araştırma Sorusu 1; "Huser Yaylası'nda ki turizm faaliyetlerine yönelik yerel halkın görüş ve tutumları nasıldır?"

Araştırmanın evrenini Huser Yaylası'nda yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Çamlıhemşin ilçe sınırları içerisinde bulunan Huser Yaylası'nın rakımı denizden 2328 metre (m.), Karadağ zirve noktası ise 2712 m. yüksekliktedir (Demirel, 2013, s. 25). Karadağ zirvesinden; Ayder, Kavron, Kaçkar, Çeymakçur, Palakçur ve Hazindak yaylaları ile Kaçkar dağlarını sis denizi içinde görüntülemek mümkündür. Huser Yaylası'nın bitki örtüsünü, çeşitli endemik bitkiler ve renk renk açan çiçekler oluşturmaktadır (Haberal, 2018). Diğer taraftan yayla oldukça çeşitli yaban hayatına ev sahipliği etmektedir (Haberal, 2018).

Resmi kayıtlı bilgilere ulaşamadığından dolayı, destinasyonun yerel yöneticisinden alınan bilgiler doğrultusunda, yaylada yaklaşık 45 kişinin yaşadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla araştırmanın gerçekleştirildiği tarihlerde mevsim koşullarından kaynaklanan sınırlılıktan ötürü çalışma evrenine ulaşmakta zorluk yaşanmış ve örnekleme alınma yoluna gidilmiştir. Sekaran (2003, s. 294) tarafından geliştirilen belli evrenler için örnekleme hesaplama formülüne göre evren hacminin 45 olması halinde 40 örneklem yeterli görülmektedir. Bu bağlamda örneklem hacmine ulaşıncaya kadar rastgele seçilen evlerden basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile yaylada yaşayan 40 kişi'den veri elde edilmiştir. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi, "N çaplı bir anakütleden çaplı bir örnekleme seçmek için anakütleye söz konusu olan tüm öğelerin eşit seçilme şansı ile n çaplı örneklem elde edilinceye kadar herhangi bir müdahale olmadan seçilmesi" şeklinde ifade edilmektedir (Gazeloğlu ve Erkılıç, 2020, s. 28).

Swot (durum) analizi bir işletme, durum, kişi yer ya da benzeri bir unsuru dört faktörle analiz ederek rekabet açısından stratejiler geliştirmek üzere yapılan bir analiz tekniğidir. Bu dört faktörden güçlü ve zayıf yönler iç faktörler olarak değerlendirilirken, fırsat ve tehditler dış faktörler olarak değerlendirilir (Fong, 2007, s. 6-7). Huser Yaylası'nın sahip olduğu kaynaklar ve potansiyeli ile güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenerek, çevrenin oluşturduğu fırsat ve tehditlerin ortaya konulması için, çalışmanın ikinci araştırma sorusu aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

Araştırma Sorusu 2; "Paydaşlar gözünden Huser Yaylası'nın SWOT analizi nasıldır?"

Çalışmanın nicel verileri için evreni Huser Yaylası paydaşlarından oluşmaktadır. Bu bağlamda çalışmada nicel yöntemlerde kullanılan olasılıklı örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Tabakalı örnekleme yönteminde örnekleme, homojen alt kümeler ayrılmış evrenden uygun sayıda birimler seçilerek oluşturulmaktadır (Baltacı, 2018: s. 241). Huser Yaylası'nın paydaşları başta yerel halk ve turizm işletmeleri olmak üzere; turistler, yerel yönetim, sivil toplum örgütlerinden oluşmaktadır. Çalışmada destinasyon paydaşlarından her biri alt küme olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda nicel verileri elde etmek için, yerel halktan 5 kişi, yiyecek içecek işletmelerinden 3 kişi, seyahat işletmelerinden 5 kişi, turistlerden 5 kişi, yerel yöneticilerden (Kaymakam ve belediye başkanı) 2 kişi ve sivil toplum örgütü temsilcilerinden 2 kişi olmak üzere toplam 22 kişi ile görüşülmüştür. Huser Yaylası'nda konaklama işletmesi bulunmamaktadır.

2.1. Nicel Araştırma

Araştırmanın modeli, betimsel araştırma yöntemlerinden tarama araştırmasının kesitsel tarama türü ile desenlenmiştir. Veriler Lankford ve Howard (1994) tarafından geliştirilen "Turizm Etki Tutum Ölçeği" yardımıyla elde edilmiştir. Normallik

testi sonucunda Kolmogorov-Smirnov'a göre "p" değeri 0,2 ve Shapiro-Wilk'e göre ise "p" değeri 0,477 sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak basıklık değeri 0,119 iken çarpıklık değeri ise -0,153'tür. Elde edilen sonuçlara göre veriler normal dağılım göstermiş ve verilerin analizi için bağımsız örneklem T-testi kullanılmıştır.

2.2.Nitel Araştırma

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden örnek olay çalışması kullanılmıştır. Çalışmada nitel verileri toplamak için görüşme, doküman inceleme ve gözlem tekniklerinden yararlanılmıştır. Görüşme formları yarı yapılandırılmış olarak odaklı sorulardan hazırlanmıştır. Görüşmeler not alma yöntemi ile kaydedilip hemen görüşme akabinde gözden geçirilerek düzenlenmiştir. İkinci aşamada Huser Yaylası ile ilgili yazılmış makale ve raporların doküman incelemesi yapılmıştır. Son aşamada ise doğal ortamda yapılandırılmış gözlemler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeden elde edilen verilerin doğal ortamda gözlenebilmesi için bir gözlem formu oluşturulmuştur. Gözlem formu Huser Yaylası'nın güçlü, zayıf yönleri ile fırsat ve tehdit unsurlarını belirlemeye yönelik dört bölümden oluşmuştur. Üç teknikte elde edilen verilerin birbirleri ile tutarlılığı analiz edilerek çalışma güvenilirliği hakkında olumlu sonuca ulaşılmıştır. Elde edilen verilerin analizi içinse veri analiz planı oluşturulmuştur. Çalışma verilerine öncelikle betimsel analiz yapılmış ve ardından, içerik analizi yapabilmek için tematik çerçeve oluşturulmuş ve veriler işlenerek bulgular tanımlanmıştır. Son olarak tanımlanan bulgular yorumlanmış ve veriler SWOT matrisine aktarılarak SWOT analizi gerçekleştirilmiştir.

3. Bulgular

Araştırmaya katılan katılımcıların %60'ını erkekler, %40'ını ise kadınlar oluşturmaktadır. Katılımcıların %12,5'i turizm ile ilgili, %60'ı ise turizm ile ilgili olmayan bir işte çalışmaktadır. Ayrıca katılımcıların %40'nın ailesinde turizmle ilgili bir işte çalışan kişi bulunmaktadır. Katılımcıların %15'i Huser Yaylası'na sadece yabancı turist gelmesini isterken, %85'i ise hem yerli hem de yabancı turist gelmesini istemektedir. Katılımcılar Huser Yaylası'na %100 oranında her ülkeden turistin gelmesini istemektedir. Katılımcıların %75'i turizme yatırım yapmayı düşünmekte ve %90'ı Huser Yaylası'nda konaklama tesisi ve yiyecek içecek işletmesi açılmasını istemektedirler.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri (n=40)

Demografik değişkenler	Değişken Grupları	(f)	%
Cinsiyet	Kadın	16	40
	Erkek	24	60
Yaş	15-25	3	7,5
	26-35	3	7,5
	36-45	11	27,5
	46-55	11	27,5
	56 ve Üstü	12	30
Eğitim	İlköğretim	22	55
	Lise	14	35
	Önlisans	3	7,5
	Lisans	1	2,5
Gelir	2000 TL'den az	7	17,5
	2001-3000 TL	6	15
	3001-4000 TL	5	12,5
	4001-5000 TL	5	10
	5001 ve üstü	7	17,5
	Gelirim Yok	11	27,5
Meslek	Turizmle İlgili	5	12,5
	Turizmle İlgili Değil	24	60
	Çalışmıyorum	11	27,5
Ailenizden turizm sektöründe çalışın var mı?	Var	16	40
	Yok	24	60
Huser Yaylası'nın yerlisi misiniz?	Evet	39	97,5
	Hayır	1	2,5

Hangi ayları Huser Yaylası'nda geçirmektесiniz?	Nisan	1	0,6
	Mayıs	24	13,5
	Haziran	37	20,8
	Temmuz	39	21,9
	Ağustos	39	21,9
	Eylül	32	18
	Ekim	6	3,4
Turistlerle iletişim kuruyor musunuz?	Evet	35	87,5
	Hayır	5	12,5
Huser Yaylası'na hangi turist gelmelidir?	Yabancı	6	15
	Hem yerli hem yabancı	34	85
Hangi turist milliyeti gelmelidir?	Her Ülke	40	100
Turizme yatırım yapmayı düşünüyor musunuz?	Evet	30	75
	Hayır	10	25
Huser Yaylası'na konaklama tesisi açılın mı?	Evet	36	90
	Hayır	4	10
Huser Yaylası'na yiyecek-içecek işletmesi açılın mı?	Evet	36	90
	Hayır	4	10

Katılımcılar tarafından "Turizm Huser Yaylası'nda çevreyi olumsuz etkilemektedir." (x=3,6), "Turizm Huser Yaylası'nda gürültü kirliliğine neden olmaktadır." (x=3,1), "Turizm Huser Yaylası'nda çevre kirliliğine neden olmaktadır." (x=3,8), "Turizm sayesinde Huser Yaylası'nın yolları iyileştirilmiştir." (x=2,6), "Turizm Huser Yaylası'nda kamu hizmetlerinin kalitesini arttırmıştır." (x=2,3), "Turizm sayesinde gelirim artmıştır." (x=2,9) yargılarına olumsuz tutum sergilenirken; "Turizmin Huser Yaylası bölge halkı tarafından desteklenmesi gerektiğine inanıyorum." (x=4,7), "Huser Yaylası daha turistik bir yer olmalıdır." (x=4,5), "Huser Yaylası'nda turizmi destekliyorum." (x=4,7), "Uzun dönemli planlama Huser Yaylası'nda turizmin olumsuz etkilerini kontrol altında tutabilir." (x=4,6), "Turizmin Huser Yaylası için oluşturduğu ekonomik etki önemlidir." (x=4,4) yargılarına olumlu tutum sergilenmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Huser Yaylası'ndaki Turizme İlişkin Tutumları (n=40)

Yargılar	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum (%)	Orta Düzeyde Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	x	s.s
Huser Yaylası'na yeni turizm işletmelerinin açılmasını istemiyorum.	75	2,5	10	2,5	10	1,7	1,34
Turizmin Huser Yaylası bölge halkı tarafından desteklenmesi gerektiğine inanıyorum.	2,5			12,5	85	4,78	0,69
Huser Yaylası'na daha fazla ziyaretçi çekmek için çalışma yapılmamalıdır.	87,5	2,5	2,5		7,5	1,38	1,10
Turizmin Huser Yaylası'nda teşvik edilmesi gerektiğine inanıyorum.	2,5		2,5	27,5	67,5	1,43	0,78
Turizm Huser Yaylası için hayati öneme sahip olduğundan destekliyorum.	2,5	2,5	20	40	35	4,03	0,95
Yerel yönetimlerin bölge turizm faaliyetlerini desteklemesini doğru buluyorum.	7,5	2,5	22,5	12,5	55	4,05	1,26
Huser Yaylası daha turistik bir yer olmalıdır.	2,5		7,5	20	70	4,55	0,85
Turizm Huser Yaylası'nda çevreyi olumsuz etkilemektedir.	7,5	10	22,5	35	25	3,6	1,19
Turizm Huser Yaylası'nda gürültü kirliliğine neden olmaktadır.	12,5	15	37,5	17,5	17,5	3,13	1,24

Turizm Huser Yaylası'nda çevre kirliliğine neden olmaktadır.	10	35	20	35	3,8	1,04	
Turistlerin değerli olduğunu düşünüyorum	2,5	10	17,5	70	4,55	0,78	
Huser Yaylası'nda turizmin olumlu etkileri olumsuz etkilerinden daha fazladır.	2,5	5	50	42,5	4,3	0,79	
Huser Yaylası'nda turizmi destekliyorum.		2,5	22,5	75	4,73	0,51	
Uzun dönemli planlama Huser Yaylası'nda turizmin olumsuz etkilerini kontrol altında tutabilir.	2,5		27,5	70	4,63	0,74	
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkı için iş olanaklarını arttırmaktadır.	2,5	5	35	57,5	4,45	0,81	
Turizm sayesinde Huser Yaylası'nın yolları iyileştirilmiştir.	20	22,5	45	12,5	2,63	1,19	
Turizm Huser Yaylası'nda kamu hizmetlerinin kalitesini arttırmıştır.	20	42,5	25	5	7,5	2,38	1,10
Turizm sayesinde gelirim artmıştır.	17,5	27,5	20	17,5	17,5	2,9	1,37
Turizm Huser Yaylası'nda yaşam kalitemizi yükseltmiştir.	10	5	25	30	30	3,65	1,25
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkının da faydalanabileceği etkinlikleri arttırmıştır.	2,5	2,5	32,5	22,5	40	3,95	1,04
Turizm Huser Yaylası'nda cazip iş olanakları oluşturmuştur.	10	2,5	20	40	27,5	3,73	1,20
Turizmin Huser Yaylası için oluşturduğu ekonomik etki önemlidir.	2,5	5	32,5	60	4,48	0,82	

Tablo 3'te katılımcıların cinsiyetine göre turizme karşı tutumlarına yönelik T-testi sonuçları yer almaktadır. Tabloya göre Huser Yaylası'nda yeni turizm işletmelerinin açılmasının istenmemesi ile ilgili analizde kadın ve erkek arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Erkek katılımcılar ($x=2,04$) kadın katılımcılara göre yeni işletmelerin açılması konusunda daha isteklidir. Huser Yaylası'na daha fazla ziyaretçi çekmek için çalışma yapılmaması konusunda kadın ve erkek arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Erkek katılımcılar ($x=1,63$) kadın katılımcılara göre ziyaretçi çekmek için çalışma yapılmaması durumuna olumsuz bakmaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Turizme Karşı Tutumlarına Yönelik T-Testi Sonuçları

Yargılar	Cinsiyet	n	x	s.s.	t	P
Huser Yaylası'na yeni turizm işletmelerinin açılmasını istemiyorum.	Kadın	16	1,18	0,75	-2,327	,026*
	Erkek	24	2,04	1,545		
Turizmin Huser Yaylası bölge halkı tarafından desteklenmesi gerektiğine inanıyorum.	Kadın	16	4,81	0,403	0,274	,785
	Erkek	24	4,75	0,846		
Huser Yaylası'na daha fazla ziyaretçi çekmek için çalışma yapılmamalıdır.	Kadın	16	1	0	-2,223	,036*
	Erkek	24	1,63	1,377		
Turizmin Huser Yaylası'nda teşvik edilmesi gerektiğine inanıyorum.	Kadın	16	1,64	0,5	-0,327	,746
	Erkek	24	1,46	0,931		
Turizm Huser Yaylası için hayati öneme sahip olduğundan destekliyorum.	Kadın	16	4	0,816	-0,135	,894
	Erkek	24	4,04	1,04		
Yerel yönetimlerin bölge turizm faaliyetlerini desteklemesini doğru buluyorum.	Kadın	16	4,18	0,91	0,559	,580
	Erkek	24	3,95	1,458		
Huser Yaylası daha turistik bir yer olmalıdır.	Kadın	16	4,75	0,447	1,413	,167
	Erkek	24	4,41	1,017		
Turizm Huser Yaylası'nda çevreyi olumsuz etkilemektedir.	Kadın	16	3,5	1,154	-0,428	,671
	Erkek	24	3,66	1,239		
Turizm Huser Yaylası'nda gürültü kirliliğine neden olmaktadır.	Kadın	16	3,38	1,087	1,039	,306
	Erkek	24	2,96	1,334		
Turizm Huser Yaylası'nda çevre kirliliğine neden olmaktadır.	Kadın	16	3,69	1,078	-0,552	,584
	Erkek	24	3,88	1,034		

Turistlerin değerli olduğunu düşünüyorum.	Kadın	16	4,69	0,478	1,02	,315
	Erkek	24	4,46	0,931		
Huser Yaylası'nda turizmin olumlu etkileri olumsuz etkilerinden daha fazladır.	Kadın	16	4,38	0,5	,485	,631
	Erkek	24	4,25	0,944		
Huser Yaylası'nda turizmi destekliyorum.	Kadın	16	4,75	0,447	,252	,802
	Erkek	24	4,71	0,55		
Uzun dönemli planlama Huser Yaylası'nda turizmin olumsuz etkilerini kontrol altında tutabilir.	Kadın	16	4,56	0,512	-0,431	,669
	Erkek	24	4,67	0,87		
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkı için iş olanaklarını artırmaktadır.	Kadın	16	4,44	0,629	-0,078	,938
	Erkek	24	4,46	0,931		
Turizm sayesinde Huser Yaylası'nın yolları iyileştirilmiştir.	Kadın	16	2,81	1,108	0,809	,424
	Erkek	24	2,5	1,251		
Turizm Huser Yaylası'nda kamu hizmetlerinin kalitesini artırmıştır.	Kadın	16	2,44	1,152	0,289	,774
	Erkek	24	2,33	1,09		
Turizm sayesinde gelirim artmıştır.	Kadın	16	2,94	1,181	0,139	,89
	Erkek	24	2,88	1,512		
Turizm Huser Yaylası'nda yaşam kalitemizi yükseltmiştir.	Kadın	16	3,875	0,885	1,017	,316
	Erkek	24	3,5	1,444		
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkının da faydalanabileceği etkinlikleri artırmıştır.	Kadın	16	3,88	0,957	-0,369	,714
	Erkek	24	4	1,103		
Turizm Huser Yaylası'nda cazip iş olanakları oluşturmuştur.	Kadın	16	4,13	0,619	2,036	0,05*
	Erkek	24	3,46	1,413		
Turizmin Huser Yaylası için oluşturduğu ekonomik etki önemlidir.	Kadın	16	4,56	0,512	0,549	,586
	Erkek	24	4,42	0,974		

*p<0,05

Tablo 4'te katılımcıların meslek farklılıkları itibarıyla turizme karşı tutumlarına yönelik T-testi sonuçlarına göre, Huser Yaylası'nın daha turistik bir yer olması; mesleği turizm ile ilgili olan ve olmayan arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Mesleği turizm ile ilgili olmayan katılımcılar (x=4,33) mesleği turizm olan katılımcılara göre daha istekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Turizm sayesinde Huser Yaylası'nda bölge halkı için iş olanaklarının artırıldığı yargısında; mesleği turizm ile ilgili olan ve olmayan arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Mesleği turizm ile ilgili olan katılımcılar (x=5) diğer katılımcılara göre iş olanaklarını arttığı düşüncesindedir. Huser Yaylası'nda turizm sayesinde cazip iş olanaklarının oluşturulmasında; mesleklere göre anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Mesleği turizm ile ilgili olmayan katılımcılara göre (x=3,79) yaylada cazip iş olanakları artmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların Mesleklerine Göre Turizme Karşı Tutumlarına Yönelik T-testi Sonuçları

Yargılar	Meslek	n	x	s.s.	t	p
Huser Yaylası'na yeni turizm işletmelerinin açılmasını istemiyorum.	Turizm ile ilgili	5	2,6	1,673	1,042	0,307
	Turizm ile ilgili değil	24	1,84	1,464		
Turizmin Huser Yaylası bölge halkı tarafından desteklenmesi gerektiğine inanıyorum.	Turizm ile ilgili	5	5	0,0	,651	,521
	Turizm ile ilgili değil	24	4,75	0,846		
Huser Yaylası'na daha fazla ziyaretçi çekmek için çalışma yapılmamalıdır.	Turizm ile ilgili	5	1,8	1,788	,540	,594
	Turizm ile ilgili değil	24	1,46	1,179		
Turizmin Huser Yaylası'nda teşvik edilmesi gerektiğine inanıyorum.	Turizm ile ilgili	5	1,3	0,0	-	,005
	Turizm ile ilgili değil	24	1,58	0,928	3,077	
Turizm Huser Yaylası için hayati öneme sahip olduğundan destekliyorum.	Turizm ile ilgili	5	4,4	0,894	,913	,369
	Turizm ile ilgili değil	24	3,96	0,999		
Yerel yönetimlerin bölge turizm faaliyetlerini desteklemesini doğru buluyorum.	Turizm ile ilgili	5	4,6	0,894	1,219	,234
	Turizm ile ilgili değil	24	3,79	1,413		
Huser Yaylası daha turistik bir yer olmalıdır.	Turizm ile ilgili	5	5	0,0	3,243	,004*
	Turizm ile ilgili değil	24	4,33	1,007		

Turizm Huser Yaylası'nda çevreyi olumsuz etkilemektedir.	Turizm ile İlgili	5	3	1,87	-1,11	,321
	Turizm ile ilgili değil	24	3,95	0,954		
Turizm Huser Yaylası'nda gürültü kirliliğine neden olmaktadır.	Turizm ile İlgili	5	3,2	1,643	,237	,814
	Turizm ile ilgili değil	24	3,04	1,301		
Turizm Huser Yaylası'nda çevre kirliliğine neden olmaktadır.	Turizm ile İlgili	5	3,8	1,303	-,394	,697
	Turizm ile ilgili değil	24	4	0,978		
Turistlerin değerli olduğunu düşünüyorum.	Turizm ile İlgili	5	4,2	1,095	-,695	,493
	Turizm ile ilgili değil	24	4,5	0,834		
Huser Yaylası'nda turizmin olumlu etkileri olumsuz etkilerinden daha fazladır.	Turizm ile İlgili	5	4,4	0,894	,440	,663
	Turizm ile ilgili değil	24	4,21	0,883		
Huser Yaylası'nda turizmi destekliyorum.	Turizm ile İlgili	5	4,4	0,894	-,854	,437
	Turizm ile ilgili değil	24	4,75	0,442		
Uzun dönemli planlama Huser Yaylası'nda turizmin olumsuz etkilerini kontrol altında tutabilir.	Turizm ile İlgili	5	4,8	0,447	,531	,600
	Turizm ile ilgili değil	24	4,58	0,88		
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkı için iş olanaklarını artırmaktadır.	Turizm ile İlgili	5	5	0,00	3,822	,001*
	Turizm ile ilgili değil	24	4,29	0,907		
Turizm sayesinde Huser Yaylası'nın yolları iyileştirilmiştir.	Turizm ile İlgili	5	2,4	1,673	-,169	,867
	Turizm ile ilgili değil	24	2,5	1,103		
Turizm Huser Yaylası'nda kamu hizmetlerinin kalitesini artırmıştır.	Turizm ile İlgili	5	2	1	-,728	,473
	Turizm ile ilgili değil	24	2,38	1,055		
Turizm sayesinde gelirim artmıştır.	Turizm ile İlgili	5	3,8	1,303	1,844	,076
	Turizm ile ilgili değil	24	2,58	1,348		
Turizm Huser Yaylası'nda yaşam kalitemizi yükseltmiştir.	Turizm ile İlgili	5	3,6	1,673	,214	,832
	Turizm ile ilgili değil	24	3,45	1,284		
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkının da faydalanabileceği etkinlikleri artırmıştır.	Turizm ile İlgili	5	3,4	1,516	-1,07	,292
	Turizm ile ilgili değil	24	3,9	0,954		
Turizm Huser Yaylası'nda cazip iş olanakları oluşturmuştur.	Turizm ile İlgili	5	2,4	1,673	-	,026*
	Turizm ile ilgili değil	24	3,79	1,102	2,351	
Turizmin Huser Yaylası için oluşturduğu ekonomik etki önemlidir.	Turizm ile İlgili	5	4,2	0,836	-,572	,572
	Turizm ile ilgili değil	24	4,46	0,931		

*p<0,05

Tablo 5'te katılımcıların turizme yatırım yapma düşüncesine göre turizme karşı tutumlarına yönelik T-testi sonuçları yer almaktadır. Tablo 5'te turizm sayesinde gelirim artmıştır yargısına verilen cevapta anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Turizme yatırım yapma düşüncesi olan katılımcılar (x=3,16) yatırım düşüncesi olmayan katılımcılara göre turizm sayesinde geliri artmıştır.

Tablo 5. Katılımcıların Turizme Yatırım Düşüncesine Göre Turizme Karşı Tutumlarına Yönelik T-testi sonuçları

Yargılar	Turizme Yatırım düşüncesi	n	x	s.s.	t	p
Huser Yaylası'na yeni turizm işletmelerinin açılmasını istemiyorum.	Evet	30	1,4	1,101	-2,15	,053
	Hayır	10	2,6	1,646		
Turizmin Huser Yaylası bölge halkı tarafından desteklenmesi gerektiğine inanıyorum.	Evet	30	4,93	0,253	1,589	,146
	Hayır	10	4,3	1,251		
Huser Yaylası'na daha fazla ziyaretçi çekmek için çalışma yapılmamalıdır.	Evet	30	1,13	0,73	-1,78	0,105
	Hayır	10	2,1	1,663		
Turizmin Huser Yaylası'nda teşvik edilmesi gerektiğine inanıyorum.	Evet	30	1,67	,86	,580	,566
	Hayır	10	1,3	,483		
Turizm Huser Yaylası için hayati öneme sahip olduğundan destekliyorum.	Evet	30	4,13	0,73	,926	,375
	Hayır	10	3,7	1,418		

Yerel yönetimlerin bölge turizm faaliyetlerini desteklemesini doğru buluyorum.	Evet	30	4	1,259	-,430	,669
	Hayır	10	4,2	1,316		
Huser Yaylası daha turistik bir yer olmalıdır.	Evet	30	4,73	0,52	1,697	,121
	Hayır	10	4	1,333		
Turizm Huser Yaylası'nda çevreyi olumsuz etkilemektedir.	Evet	30	3,46	1,195	-1,23	,226
	Hayır	10	4	1,154		
Turizm Huser Yaylası'nda gürültü kirliliğine neden olmaktadır.	Evet	30	3,16	1,147	,363	,719
	Hayır	10	3	1,563		
Turizm Huser Yaylası'nda çevre kirliliğine neden olmaktadır.	Evet	30	3,76	1,006	-,346	,731
	Hayır	10	3,9	1,197		
Turistlerin değerli olduğunu düşünüyorum.	Evet	30	4,66	0,66	1,67	,103
	Hayır	10	4,2	1,032		
Huser Yaylası'nda turizmin olumlu etkileri olumsuz etkilerinden daha fazladır.	Evet	30	4,2	0,846	-1,40	,169
	Hayır	10	4,6	0,516		
Huser Yaylası'nda turizmi destekliyorum.	Evet	30	4,733	0,52	,178	,859
	Hayır	10	4,7	0,483		
Uzun dönemli planlama Huser Yaylası'nda turizmin olumsuz etkilerini kontrol altında tutabilir.	Evet	30	4,733	0,52	1,072	,309
	Hayır	10	4,7	0,483		
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkı için iş olanaklarını artırmaktadır.	Evet	30	4,57	0,504	1,053	,317
	Hayır	10	4,1	1,37		
Turizm sayesinde Huser Yaylası'nın yolları iyileştirilmiştir.	Evet	30	2,56	1,165	-,531	,598
	Hayır	10	2,8	1,316		
Turizm Huser Yaylası'nda kamu hizmetlerinin kalitesini artırmıştır.	Evet	30	2,3	1,149	-,741	,463
	Hayır	10	2,6	0,966		
Turizm sayesinde gelirim artmıştır.	Evet	30	3,16	1,288	2,232	,032*
	Hayır	10	2,1	1,37		
Turizm Huser Yaylası'nda yaşam kalitemizi yükseltmiştir.	Evet	30	3,73	1,229	,725	,473
	Hayır	10	3,4	1,349		
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkının da faydalanabileceği etkinlikleri artırmıştır.	Evet	30	3,93	1,08	-,174	,863
	Hayır	10	4	0,942		
Turizm Huser Yaylası'nda cazip iş olanakları oluşturmuştur.	Evet	30	3,9	1,093	1,634	,111
	Hayır	10	3,2	1,398		
Turizmin Huser Yaylası için oluşturduğu ekonomik etki önemlidir.	Evet	30	4,6	0,563	1,191	,094
	Hayır	10	4,1	1,286		

*p<0,05

Tablo 6'da katılımcıların yaşlarına göre turizme karşı tutumlarına yönelik T-testi sonuçları yer almaktadır. Tablo 6'da turizmin Huser Yaylası bölge halkı tarafından desteklenmesi gerektiği yargısına göre yaşta anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. 56 yaş ve üstünde yer alan katılımcılar (x=5) 55 yaş ve altında olan katılımcılara göre daha fazla desteklenmesi gerektiğine inanmaktadırlar. Turizm Huser Yaylası için hayati öneme sahip olduğu yargısında da, yaşta anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. 56 yaş ve üstünde yer alan katılımcılar (x=4,5) 55 yaş ve altında olan katılımcılara göre daha fazla desteklemektedir. Turistlerin değerli olduğu yargısında da yaşta anlamlı bir farklılık görülmektedir. 56 yaş ve üstünde yer alan katılımcılar (x=4,91) 55 yaş ve altında olan katılımcılara göre turistleri daha değerli bulmaktadırlar. Uzun dönemli planlama Huser Yaylası'nda turizmin olumsuz etkilerini kontrol altında tutacağı yargısında ise; 56 yaş ve üstünde yer alan katılımcılar (x=4,91) 55 yaş ve altında olan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Tablo 6. Katılımcıların Yaşına Göre Turizme Karşı Tutumlarına Yönelik T-testi sonuçları

Yargılar	Yaş	n	x	s.s.	t	p
Huser Yaylası'na yeni turizm işletmelerinin açılmasını istemiyorum.	55 ve altı	28	1,86	1,406	-1,13	,264
	56 ve üstü	12	1,33	1,154		
Turizmin Huser Yaylası bölge halkı tarafından desteklenmesi gerektiğine inanıyorum.	55 ve altı	28	4,67	0,818	2,077	,047*
	56 ve üstü	12	5	0		

Huser Yaylası'na daha fazla ziyaretçi çekmek için çalışma yapılmamalıdır.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	1,464 1,166	1,261 577	-,779	,441
Turizmin Huser Yaylası'nda teşvik edilmesini gerektiğine inanıyorum.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	1,5 1,25	0,881 0,452	-,926	,36
Turizm Huser Yaylası için hayati öneme sahip olduğundan destekliyorum.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	3,82 4,5	0,983 0,674	2,174	,036*
Yerel yönetimlerin bölge turizm faaliyetlerini desteklemesini doğru buluyorum.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	3,92 4,33	1,358 0,984	,930	,358
Huser Yaylası daha turistik bir yer olmalıdır.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	4,5 4,66	0,922 0,651	,566	,575
Turizm Huser Yaylası'nda çevreyi olumsuz etkilemektedir.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	3,67 3,41	1,156 1,311	-,631	,532
Turizm Huser Yaylası'nda gürültü kirliliğine neden olmaktadır.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	2,96 3,5	1,231 1,243	1,257	,216
Turizm Huser Yaylası'nda çevre kirliliğine neden olmaktadır.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	3,78 3,83	1,066 1,029	,131	,897
Turistlerin değerli olduğunu düşünüyorum.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	4,39 4,91	0,875 0,288	2,828	,008*
Huser Yaylası'nda turizmin olumlu etkileri olumsuz etkilerinden daha fazladır.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	4,17 4,58	0,862 0,514	1,507	,140
Huser Yaylası'nda turizmi destekliyorum.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	4,75 4,66	0,518 0,492	-,473	,639
Uzun dönemli planlama Huser Yaylası'nda turizmin olumsuz etkilerini kontrol altında tutabilir.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	4,5 4,91	0,838 0,288	2,326	,026*
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkı için iş olanaklarını artırmaktadır.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	4,39 4,58	0,916 0,514	,673	,505
Turizm sayesinde Huser Yaylası'nın yolları iyileştirilmiştir.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	2,60 2,66	1,286 0,984	,143	,887
Turizm Huser Yaylası'nda kamu hizmetlerinin kalitesini artırmıştır.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	2,25 2,66	1,04 1,23	1,099	,279
Turizm sayesinde gelirim artmıştır.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	2,64 3,5	1,339 1,314	1,865	,070
Turizm Huser Yaylası'nda yaşam kalitemizi yükseltmiştir.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	3,46 4,08	1,31 0,99	1,454	,154
Turizm Huser Yaylası'nda bölge halkının da faydalanabileceği etkinlikleri artırmıştır.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	3,92 4	1,119 0,852	,197	,845
Turizm Huser Yaylası'nda cazip iş olanakları oluşturmuştur.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	3,75 3,66	1,07 1,497	-,199	,843
Turizmin Huser Yaylası için oluşturduğu ekonomik etki önemlidir.	55 ve altı 56 ve üstü	28 12	4,35 4,75	0,911 0,452	1,413	,166

*p<0,05

Konuyla ilgili literatür taraması sonucu elde edilen yarı yapılandırılmış mülakat soruları; yaylada yaşayan yerel halk, yaylada bulunan işletmeler, yerel yönetim, seyahat acenteleri, STK'lar ve yaylaya seyahat eden turistlere yöneltilmiş ve gerçekleştirilen mülakatlar sonucunda birtakım veriler elde edilmiştir. Huser Yaylası'nda ikamet eden 5 kişiyle yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiş olup sorulan sorular şu şekildedir: "Huser Yaylası'nın önemli çekicilikleri nelerdir?", "Huser Yaylası'nın yöresel zenginlikleri nelerdir?", "Yöresel Mutfak hakkında bilgi verebilir misiniz?", "Huser Yaylası flora ve faunası hakkında bilgi verebilir misiniz?", "Turizmin Huser Yaylasına sağladığı yararlar ve zararlar nelerdir?", "Ulaşım, altyapı ve üstyapı yayla için yeterli midir?", "Huser Yaylası'nda doğal afet olayları ne kadar etkilidir?", "Huser Yaylası'nda doğal zenginlikler korunuyor mu?", "Bölgede geleneksel kültürde bozulmalar mevcut mu?", "Turizm konusunda yeterli bilgi sahibi misiniz?". Yöneltilen sorulara cevaplar alınmış ve katılımcıların verdiği cevaplar not edilmiştir.

Yaylada bulunan 3 farklı yiyecek-içecek işletmesi ile görüşme gerçekleştirilmiş olup kendilerine şu sorular yöneltilmiştir: "Hangi aylarda faaliyet göstermektesiniz?", "Sunulan yiyecek ve içeceklerde yöresel ürünler kullanılmakta mıdır?", "Yaylada turizmin gelişmesi için gerekli denetim var mıdır?", "Yaylada ki turizm istihdamı ve geliri olumlu/olumsuz mu

etkilemektedir?”, “Bölge halkının turizme ve turistlere yaklaşımını nasıldır?”, “Yaylada turizm faaliyetinin gelişmesini engelleyen faktörler nelerdir?”, “Yaylada hangi turizm faaliyeti yapılmalıdır?”, “İstihdam için kalifiyeli eleman sıkıntısı yaşamakta mısınız?”, “Yaylanın altyapı ve üstyapı eksiklikleri nelerdir?”.

Kaymakam ve Belediye Başkanı ile yapılan görüşmede kendilerine; “Huser Yaylası yerel halkının misafirperverliği nasıldır?”, “Huser Yaylası’nın tanıtımı yeterince yapılmış mıdır?”, “Bölgedeki yerleşim yapısı nasıldır?”, “Yerel halk yeterince yayla turizmi bilincine açık mıdır?”, “Bölgenin il ve ilçelere olan yakınlığı nasıldır?”, “Huser Yaylasına ulaşım olanakları ne durumdadır?”, “Yaban hayatı için gerekli koruma var mıdır?”, “Paydaşlar arasındaki iş birliği yeterli düzeyde midir?”, “Bölgede yayla turizmi gelişimi kontrollü müdür?”, “Huser Yaylasında güvenlik durumu yeterli midir?”, “Bölge turizmi için herhangi bir planlama var mıdır?”, “Yaylada yürütülen faaliyetlere yönelik parkurlar mevcut mudur?”, “Doğal zenginlikler yeteri kadar korunmakta ve bilinçli kullanılmakta mıdır?”, “Sezonda turist sayısı artması ile çevreye verilen olumsuzluklar nelerdir?”, “Yayla da göç olayı ne durumdadır?” soruları yöneltilmiş olup, cevaplar not edilmiştir.

Rize ilinde faaliyet gösteren 5 farklı acente ile görüşme yapılmış olup şu sorular kendilerine yöneltilmiştir. “Yaylada turizmin gelişmesinde sosyo-ekonomik katkı var mıdır?”, “Turistler yaylayı neden ziyaret etmektedirler?”, “Tanıtım ile ilgili çalışmalar yeterli midir?”, “Yaylanın geleceği ile ilgili öngörüleriniz nelerdir?”, “Yaylada düzenlenmesi gereken durumlar nelerdir?”, “Yayla etrafında hangi farklı turizm türleri yapılmaktadır?”, “Sezonda turist sayısı yayla için yeterli midir, taşıma kapasitesini aşmakta mıdır?”.

Rize ili Çamlıhemşin ilçesinde yer alan 2 farklı STK ile görüşülmüş olup şu sorular kendilerine yöneltilmiş ve cevaplar not edilmiştir. “STK’lar olarak çevre bilincinin artırılması yönünde ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?”, “Kültürel mirasın ve geleneksel mimari yapının korunması yönünde çalışmalarınız var mıdır?”, “Huser Yaylası’ndan göçü önlemek ve alternatif gelir kaynakları oluşturmak için faaliyetler nelerdir?”, “Huser Yaylasında turizmin canlanmasıyla birlikte yaratılan istihdamla kadının ailedeki ve toplumdaki statüsünün güçlendirilmesi için neler yapılabilir?”, “Huser Yaylasındaki kırsal alanların rekreasyonel faaliyetlere uygunluğu nedir? “Bu sınırların belirlenmesi için yapılan çalışmalar nelerdir?”, “Trekking, dağcılık ve diğer yürüyüş sporları için parkur ve yollarda turistler için farkındalık çalışmaları yapılıyor mu?”, “Huser Yaylasında turizme yönelik yapılabilecek olan turizm türleri için STK’ların altyapı faaliyetlerine katkıları nelerdir?”, “STK’lar olarak Huser Yaylası tanıtımı için gerçekleştirilen faaliyetler nelerdir?”.

Huser Yaylası’nı ziyaret etmiş 5 turist ile görüşme sağlanmış olup, yaylanın zayıf-güçlü yönlerini ortaya koymak amacıyla yöneltilmiş olan sorular şu şekildedir: “Huser Yaylası’na hangi özelliğinden dolayı ziyaret gerçekleştiriyorsunuz?”, “Huser Yaylası gelenek görenek ve yemek kültürü bakımından zengin bir çeşitliliğe sahip midir?”, “Huser Yaylasındaki turizm faaliyetleri içerisinde yerel halkın davranışı nasıldır?”, “Huser Yaylası’nda çeşitli rekreasyonel faaliyetler bulunuyor mu?”, “Yerel halk doğal alanların bilinçsiz kullanımından kaynaklanan çevre sorunlarına neden oluyor mu?”, “Huser Yaylası’nda istihdam edilen çalışanların turistlere karşı davranışından memnun musunuz?”, “Yaylaya ulaşım yolları altyapı bakımından yeterli mi?”, “Huser Yaylasına kurulan işletmeler fauna ve florayı bozuyor mu?”, “Huser Yaylasında bulunan binalar bölge kültürünü yansıtıyor mu doğal görünüm bakımından görüntü kirliliğine sebebiyet veriyor mu?”, “Huser Yaylası’ndaki konaklama faaliyetleri nelerdir?”, “İşletmelerin fiyatlarından memnun musunuz?”, “Tekrar ziyaret etmek ister misiniz?”, “Başkalarına tavsiye eder misiniz?”.

Huser Yaylası’ndaki turizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik turizm paydaşlarına yöneltilmiş olan sorulardan elde edilen cevaplar doğrultusunda SWOT analizi matrisi oluşturulmuştur. Huser Yaylası’nın turizm sektörü SWOT Matrisi Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. Huser Yaylası’nda ki Turizmin Belirlenmesine Yönelik SWOT Matrisi

		GÜÇLÜ YÖNLER- (S)	ZAYIF YÖNLER- (W)
SO	Güçlü yönler fırsatları avantaja çevirmek için kullanılır.	<ul style="list-style-type: none"> • Kaçkar Dağları Milli Parkı sınırları içerisinde yer alması, • Doğal kaynakların bozulmamış olması, • Günbatımı ve bulut denizinin önemli turistik ürün olarak satılması, • Yöre halkının sıcakkanlı ve misafirperver olması, 	<ul style="list-style-type: none"> • Yeterli altyapı (elektrik, su, telefon) ve ulaşımın geliştirilmemiş olması, • Turizm gelişimi için denetimin olmaması, • Yaban hayatı için korumanın olmaması, • Turizm için yetersiz yiyecek-içecek ve
WO	Zayıf yönlerin üstesinden gelmek için		

	fırsatlardan yararlanılır.	<ul style="list-style-type: none"> • Yöresel yiyecek-içecek kullanılması, • Ayder Yaylası'na yakın mesafede olması. 	<p>konaklama işletmesinin olması,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çarpık yapılaşmanın olması, • Yerel halkın turizm eğitiminin ve bilincinin yetersiz olması, • Yeterli sayıda kalifiyeli elemanın olmaması, • Yürüyüş parkurlarının mevcut olmaması, • Yaylada yapılacak olan herhangi bir alternatif aktivitenin olmaması, • Turizm sezon kısa olması, • Şenlik ve festivale ev sahipliği yapmaması.
ST Stratejileri	Tehditlerden kaçınmak için güçlü yönler kullanılır.		
WT Stratejileri	Tehditlerden kaçınmak için zayıf yönler minimize edilir.		
FIRSATLAR- (O)		SO STRATEJİLERİ	WO STRATEJİLERİ
<ul style="list-style-type: none"> • Güvenli ve huzurlu bölge imajına sahip olması, • Huwaii reklamı ile tanıtımının iyi derece de yapılmış olması, • Yerel halk için istihdam ve ek gelir sağlanması, • Yaylaya turizm sayesinde göçün geri dönmesi, • Yaylada flora ve fauna zenginliğinin olması, • Doğal afetlerin az sayıda olması, • Alternatif turistik aktiviteler için uygun yapıya sahip olması, • Yeşil yol sınırları içinde kalması. 		<ul style="list-style-type: none"> • Bozulmamış alanların korunması için devletin koruma alanları oluşturması ve yerel halka bilinçlendirmesi gerekmektedir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yerel halka turizm ile ilgili çeşitli seminer ve kurslar verilmesi gerekmektedir. • İleride ihtiyaç olunacak kalifiyeli personeli Ardeşen Turizm Fakültesi turizm öğrencilerinden alınması genç nüfusunda çalışma hayatına girmesi sağlanabilir.
TEHDİTLER- (T)		ST STRATEJİLERİ	WT STRATEJİLERİ
<ul style="list-style-type: none"> • Turizm paydaşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun olmaması, • Turizm sektörü için devlet desteğinin ve teşvikinin olmaması, • Yayla için kısa, orta ve uzun vadede turizm planlamasının olmaması, • Doğal güzelliklerin bilinçli şekilde yerel halk ve turist tarafından kullanılmaması, • Yüksek sezonda taşıma kapasitesinin aşılması, • Farklı turizm türlerinin (trekking, dağcılık, yayla, doğa) bölgede yapılmaması, • Yerel halkın turizm konusunda bilinçlendirme çalışmasının olmaması, • Yaylanın tanıtımı ve turizm çalışmaları için yeterli sayıda STK'nın olmaması. 		<ul style="list-style-type: none"> • Yerel halkın yöresel yiyecek ve kültürlerini kaybetmemesi ve daha iyi tanıtması adına yerel yönetim tarafından yerel halka çeşitli teşvik edilmesi gerekmektedir. • Genç nüfusunda turizm sektörüne kazandırılmasıyla birlikte kentlere oluşacak göç engellenebilir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Doğal kaynakların korunması ile ilgili herhangi bir denetimin ve korunmanın olmaması kaynaklara ileriki dönemde zarar vereceğinden koruma alanlarının oluşturulması gerekmektedir. • Yayılda gelişen turizmde planlamanın yapılmasıyla birlikte turizm gelişimi kontrol altına alınabilir.

Tablo 7 incelendiğinde Huser Yaylası'nın sahip olduğu zayıf yönleri güçlü yönlerine oranla daha fazladır. Huser Yaylası'nın sahip olduğu güçlü yönü doğal kaynakların bozulmamış olması, turistlerin yaylayı ziyaret etmelerindeki amaçlarından olan günbatımı ve bulut denizi, Ayder Yaylası'na yakın mesafede olması ve yerel halkın turistlere karşı misafirperver olması sayılmakta iken; zayıf yönleri ise yeterli altyapıya sahip olmaması, gerekli denetimlerin olmaması, yoğun sezonda yiyecek işletmelerinin sayısının az olması, yaylada herhangi bir yürüyüş parkurunun olmaması, sezonun yaylada kısa olması ve yaylada herhangi bir festival ya da şenliğin düzenlenmemesidir.

Huser Yaylası'nın SWOT analizindeki fırsatları; güvenli bir bölgenin olması, turizm sayesinde yerel halk göçünün geri dönmesi, alternatif turistik aktiviteler için uygun yapıya sahip olması, yeşil yol sınırları içerisinde yer alması şeklinde sıralanmıştır. Tehditler ise; turizm paydaşları arasında işbirliği ve koordinasyonun olmaması, yayla turizmi için kısa, orta ve uzun vadeli planlamanın yapılmaması, devlet desteği ve teşvikinin olmaması, yerel halka turizm konusunda bilinçlendirme yapılmamasıdır.

Literatür incelemesi yapıldığında daha öncesinde Huser Yaylası'na ait herhangi bir Swot analizi yapılmadığına rastlanmaktadır. Buna ek olarak Rize ilinde yer alan herhangi bir yayla içinde Swot analizi gerçekleştirilmemiş olup, Rize turizm potansiyeline ait yapılmış Swot analizine rastlanmıştır. Kansız ve Acuner (2007) tarafından Rize ili turizmi Swot analizinde Rize ili turizmine ait güçlü yönler arasında yöre halkının misafirperver insan yapısına sahip olduğunu, yöresel yiyecek türlerinin çeşitli olduğunu belirtmektedirler. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (2014) tarafından yapılan doğa turizmi master planı içerisinde Rize ili turizmi için yapılan Swot analizinde Kaçkar Dağı'nın (3932 m) önemli bir zirve tırmanış noktası olması ve Kaçkar Milli Parkı'nın bilinirliğinin olması Rize ili turizmi için güçlü yönler arasında yer almaktadır. Rize ili turizminin değerlendirildiği Swot analizinde yer alan zayıf yönler ise; yerel halkın turizm bilincinin yeterli düzeyde gelişim göstermemesi, turizm konusunda kalifiye personelinin azlığı, yatak ve yıldız sayısı açısından yeterli konaklama işletmelerinin olmaması, dağ ve yayla yollarının bakımsız olması, yeni yapılan binaların geleneksel mimariden uzak şekilde inşa edilmesi, betonlaşmanın artması, otopark ve trafik sorununun olması, katı atık toplama uygulamalarının yapılmaması, Milli Parka giriş çıkışlarda gerekli denetimlerin yapılmaması yer almaktadır (Kansız ve Acuner, 2007, s. 17-26). Rize ili turizminin gelişimi için sahip olduğu fırsatlar değerlendirildiğinde ise; flora ve fauna zenginliğine sahip olunması, Rize ilinin deprem kuşağında yer almaması, kıyı ve dağ ekosistemlerinin bir arada olmasından dolayı turizmin çeşitlendirilmesine olanak tanınması, yaylalarda konaklama için kampçılık faaliyetlerine imkan vermesi yer almaktadır (Kansız ve Acuner, 2007, s. 17-26). Rize ili turizminin gelişimini olumsuz etkileyecek tehditler incelendiğinde bunlar arasında; kontrolsüz ve plansız turizm faaliyetlerinin oluşması, doğal kaynakların aşırı kullanımı, bölgenin uzun vadede gelişme planlarının olmaması, yaylacılık kültürünün yok olma riski ile karşı karşıya olması, turizm ile ilgili yasalardaki boşlukların varlığı yer almaktadır (Kansız ve Acuner, 2007, s. 17-26; Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2014). Bu iki çalışmanın bulgularından yola çıkarak Rize ili turizmi için yapılan Swot analizi ile Huser Yaylası turizmi için yapılan Swot analizin bulguları benzerlik göstermektedir. Ayrıca yerel halkın misafirperverliği, misafirperverliğin turizme olumlu etkisi, buna karşın turizm bilincinin yeterli düzeyde olmaması yapılan örnek çalışmalarla desteklenmiştir. Son olarak altyapı eksikliklerinin olduğu yine bu çalışmalar sonucunda görülmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Bir turizm destinasyonunda gelişmekte olan turizmin, planlı gelişmesi ve devamlılığının sağlanması için turizm süreçlerine yerel halkın olumlu ya da olumsuz tutumları önemli bir etkidir. Yerel halk, bölgesinde gerçekleşen turizm faaliyetlerinden ekonomik, sosyal, kültürel ya da çevresel açıdan fayda sağladığı sürece turizme karışı tutumu olumlu olmaktadır. Huser Yaylası turizm açısından önemli potansiyeli içinde bulunduran bir yayladır. Bölge halkı, Huser Yaylası'nda artan turist sayısı ile birlikte turizm bilincine sahip olmaya başlamıştır.

Araştırmadan elde edilen nicel bulgular incelendiğinde yerel halkın turizme yönelik tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir. Huser Yaylası'nda yaşamakta olan yerel halkın çoğunluğu turizmle uğraşmamakla birlikte, yaylada turizmin gelişmesini, ayrıca yerli ve yabancı turist sayısının artmasını beklemektedirler. Yerel halk Huser Yaylası'na imkânları olduğu müddetçe yatırım yapmayı ve yatırımların artırılmasını istemektedirler. Huser Yaylası için yapılmış olan çalışmanın analiz sonuçlarına göre katılımcılar, Huser Yaylası'nda yeni konaklama ve yiyecek işletmelerinin açılması gerektiğini düşünmektedirler. Katılımcılar daha fazla ziyaretçi çekmek için çalışmaların yapılması gerektiği ve bu bağlamda devlet desteğinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Yerel halk Huser Yaylası'nın daha turistik bir yer olmasını istemektedir. Çalışma sonucunda katılımcıların turizmin Huser Yaylası'nda iş olanaklarını arttırdığını ve ekonomik anlamda fayda sağladığını düşündüklerini göstermektedir. Yerel halk Huser Yaylası'nda ki gelişen turizm sayesinde yaşam kalitelerinin ve faydalanabilecekleri etkinliklerinin arttığını belirtmişlerdir. Bunun yanında çalışmanın diğer sonuçlarından biri ise; yerel halk, turizmin gelişimiyle birlikte Huser Yaylası'nda çevrenin olumsuz etkilendiği ve turizmin gürültü kirliliğine neden olduğunu da belirtmiştir.

Huser Yaylası ile ilgili yapılan çalışmada ulaşılan sonuçlar ışığında, yayladaki en büyük sorunlardan biri ulaşım olarak görülmektedir. Yaylanın ulaşım sorunu paydaş koordinasyonu ile çözüme ulaştırılmalıdır. Yaylaya yoğun sezonda belediye tarafından dolmuş seferleri sağlanabilir.

Turizmin gelişim göstermesiyle birlikte, doğal olarak, destinasyondaki turist sayısı artmaktadır. Elbette bu durum çeşitli altyapı sorunlarını beraberinde getirmektedir. Yaylada elektrik, su ve temel ihtiyaçların karşılanacağı herhangi bir yapı ve hizmet bulunmamaktadır. Kamu kurumları ve STK'lar yerel halk ile işbirliği sağlayarak alt yapı sorunlarına çözüm üretmelidir. Yoğun sezonda Huser Yaylası'na gelen turistlerin taleplerini karşılama noktasında işletmeler yetersiz kalmakta, taşıma kapasitesi aşılmaktadır. Aynı zamanda kötü hava koşullarında turistlerin sığınabilecekleri yerler bulunmamaktadır. Huser Yaylası'nda yaşayan yerel halkın gelen turistlere karşı davranışları genel olarak olumludur ancak bilgi ve deneyim eksikleri bulunmaktadır.

Araştırmanın nitel bulguları incelendiğinde ise, Huser Yaylası'nda çeşitli alt ve üst yapı sorunlarının bulunduğu, konaklama ve işletme sayısında yetersizliklerin olduğu, planlama ve denetim eksikliklerinin bulunduğu, yerel halka çeşitli turizm eğitimlerinin verilmediği, paydaşlar arasında iletişim kopukluğunun olduğu görülmektedir. Bunun yanında Huser Yaylası'nın eşsiz bir doğaya sahip olması, çeşitli turizm merkezlerine olan yakınlığı ile birlikte turizmin gelişiminin yaşanan göçleri durduracağı düşünülmektedir. Yaylaya gelen turistler genellikle sis denizini izlemek için gününbirlik turlarla yaylaya ulaşmaktadır. Gelen turistlere çeşitli alternatif faaliyetler sunarak hem kalış süreleri uzatılacak hem de uzun vadede yaylanın turist sayısı korunmuş olacaktır. Bu faaliyetlere örnek olarak yaylada yürüyüş ve bisiklet rotaları oluşturulabilir, dağcılık ve yaban hayatı gözlemciliği için çalışmalar yapılabilir, kamp kurmak isteyen turistler için kamp alanları oluşturulabilir, yaylada etkinlik ve festival planlamaları yapılabilir. Huser Yaylası zengin bitki ve yaban hayatı çeşitliliğine sahip bir yayladır. Bu sebeple gerçekleştirilen turizm faaliyetlerinde doğanın korunmasına yönelik önlemler alınmalıdır. Yoğun sezonda en büyük sorunlardan birisi de katı atıklardır (çöplerdir). Bu konu ile ilgili çalışmalar acilen başlatılmalıdır. Yaylada paydaşlar arasında iş birliği bulunmamaktadır. Yerel yönetim, yerel halk ve kamu kurumları arasında iş birliğinin artırılması için çalışmalar yürütülebilir. Nitel ve nicel analiz sonuçlarından yola çıkarak her iki analiz sonucunda elde edilen bulgular birbirini desteklediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Turizm, Huser Yaylası'nda kendiliğinden gelişim göstermektedir. Doğa merkezli aktivitelere ve bölgelere artan talep Huser Yaylası'nı da kısa zamanda önemli bir cazibe merkezi haline getirmiştir. Ancak özellikle Huser Yaylası gibi hassas bölgelerde plansız bir turizm gelişimi çok yıkıcı sonuçlara neden olabilecektir. Dolayısıyla bölgenin doğal kaynaklarının ve bölge halkının korunması, turizm sürdürülebilirliğinin sağlanması için bölge paydaşlarının koordine edilmesi ile turizm master planı hazırlanmalıdır. Ayrıca yine turizmin bölgesel kalkınmaya destek olmasını sağlamak için planlı gelişecek turizmde baş aktörlerin yerel halk olmasını sağlamak için başta eğitim olmak üzere her türlü destek ve teşvik sağlanmalıdır.

Sonuç olarak turizmin gelişim gösterdiği bölgede yerel halkın turizme olan tutum ve algıları önem arz etmektedir. Yerel halkın olumsuz algıları turizmin gelişimini de olumsuz yönde etkilemektedir. Huser Yaylası'nda yaşamakta olan yerel halkın turizme olan tutumlarında bir takım sorunlar olsa bile, olumlu düzeyde seyretmektedir. Bölgedeki turizmin çevreye duyarlı, sürdürülebilir ve bölge kültürünün yapısını bozmadan gelişim göstermesi için yerel halkın görüş ve önerilerinin belirli aralıklarla alınması gerekmektedir. Turizm konusunda bölge paydaşları ile birlikte eğitim çalışmalarının yürütülmesi, turizmin gelişimine olumlu katkılar sağlayacağı tahmin edilmektedir. Huser Yaylası ile ilgili yürütülecek turizm planlamasının içine bölge paydaşlarının tamamının hatta kamu ve özel sektör temsilcilerinin katılımlarının sağlanmasıyla, Huser Yaylası potansiyel turizm hedefine sağlıklı şekilde ulaşacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikli olarak çalışmanın nicel yöntem kısmı Huser Yaylası'nda yaşayan yerel halk ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın nitel yöntem kısmında ise veri toplama yöntemi olarak görüşme tekniği benimsenmiştir. Huser Yaylası Çamlıhemşin ve Pazar ilçelerine sınırı olan bir yayla olmakla birlikte iklim şartları nedeni ile yerel halk tarafından ancak yaz mevsiminde yerleşim yeri olarak kullanılmaktadır. Araştırmanın veri toplama zamanı kış ayına denk geldiğinden dolayı, yerel halka ulaşmakta çeşitli zorlukların yaşanması ve sınırlı sayıda katılımcının yanıtlarının değerlendirmeye katılması araştırmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

Kaynakça

- Ahmed, S. (1986), "Understanding residents reaction to tourism marketing strategies", *Journal of Travel Research*, 25, 13-18.
- Akgün, A. & Aslan, Z. (2017). Giresun İl'inin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi, Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Algısı Üzerine Bir Araştırma. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(3), 226-254.
- Akova, O. (2006). Yerel Halkın Turizmin Etkilerini Algılamalarına ve Tutumlarına Yönelik Bir Araştırma, *Akademik İncelemeler Dergisi*, 1(2), 77-109.
- Alaeddinoğlu, F. (2007). Van Halkının Turisti Ve Turizmi Algılama Şekli. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 5(1), 1-16.

- Alaeddinoğlu, F. (2008). Sivas Kentinde Halkın Turiste ve Turizme Bakışı. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1-23.
- Allen, L. R., Hafer, H. R., Long, P. T., & Perdue, R. R. (1993). Rural Residents' Attitudes Toward Recreation and Tourism Development. *Journal of Travel Research*, 27-33.
- Ap, J. (1992). Residents' Perceptions on Tourism Impacts. *Annals of Tourism Research*, 19(4), 665-690.
- Avcıkurt, C. (2017). *Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım*. Ankara, Türkiye: Detay Yayıncılık.
- Ayaz, N. & Parlak, U. (2019). Kırsal Alanlarda Yaşayan Yerel Halkın Kişilik Tipleri ve Turizm Algısı. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırma Dergisi*, 3(8), 480-494.
- Ayazlar, R. A., & Ayazlar, G. (2016). Yerel Halkın Turizm Etkilerine Yönelik Tutumunda Aidiyet Duygusu ve Yaşam Tatmininin Rolü. *Atatürk Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1451-1470.
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örnekleme Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Başaran, B. (2020). Perceptions, Attitudes and Behaviours of Consumers Towards Traditional Foods and Gastronomy Tourism: The Case of Rize. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(3), 1752-1769.
- Boğan, E. & Sarıışık, M. (2016). Yerel Halkın Turizm Faaliyetine Yönelik Görüş Ve Algılamalarının Belirlenmesi Üzerine Alanya'da Bir Araştırma. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (12), 325-342.
- Brayley, R; Var, T.&Sheldon, P.J. (1990), Perceived Influence of Tourism On Social Issues, Research Notesand Reports, *Annals of Tourism Research*, 17(2), 285-289.
- Caneday, L. & J. Zeigler (1991), Thesocial, economic and environmental costs of tourism to a gaming community as perceived by its residents, *Journal of Travel Research*, 30(2), 45-49.
- Çelikkanat, N. & Güçer, E. (2014). Yerel Halkın Turizme Bakış Açısı: Bodrum İlçesi Örneği. *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi 15. Ulusal Turizm Kongresi*, 272-289.
- Çetin, T. (2009). Beypazarı'nda Turist-Yerli Halk Etkileşimi ve Turizmin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Etkileri. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 4(1), 15-32.
- Çolak Yıldız, E. & Çalışkan, U. (2018). Turizme Yakın Ama Turizmden Uzak Yerel Halkın Turizme Bakışı: Muğla Menteşe İlçesi Örneği. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 223-243.
- Demirel, E. (2013). *Yaylalar Kenti Rize(I)*. Rize: Kaçkar Turizm Birliği.
- Çolak, E., & Tayfun, A. (2017). Çamlıhemşin İlçe Merkezinde Yerli Halkın Turizme İlişkin Görüşleri. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(4), 581-598.
- Deniz, M. (2016). Kayaagıl Köyünde (Uşak) Turizmin Etkileri Üzerine Yerel Halkın Turizm Algısı. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(18),57-78.
- Dilek, S.E., Çoban, Ö. & Harman, S. (2017). Hasankeyf Halkının Turizmin Gelişimine Yönelik Tutumu. *Turizm ve Araştırma Dergisi*, 6(2), 59-72.
- Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü. (2014). Rize Doğa Turizmi Master Planı 2014-2023.
- Duran, E., & Özkul, E. (2012). Yerel Halkın Turizm Gelişimine Yönelik Tutumları; Akçakoca Örneği Üzerinden Yapısal Yaklaşım . *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 500-520.
- Ekici, R. & Çizel, B. (2014). Yerel Halkın Turizm Gelişimi Desteğine İlişkin Tutumlarının Destinasyonların Gelişme Düzeylerine Göre Farklılıkları. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 11(3), 73-87.
- Ercan, F. (2019). Karadeniz Ereğli İlçesinde Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutum ve Algılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 15(2), 612-628.
- Erkılıç, E. (2019). Yerel Halkın Turizm Algısı ve Turizmin Gelişimine Yönelik Tutumları: Rize Örneği. *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 3(1), 66-82.
- Faulkner, B. & Tideswell, C. (1997), A framework For Monitoring Community Impacts Of Tourism, *Journal of Sustainable Tourism*, 5(1), 3-28.
- Foong, L. M. (2007). Understanding of SWOT Analysis. *TQMCaseStudies.com*, 1-18.

- Gazeloğlu, C. & Erkılıç, E. (2020). *Bilimsel Araştırmalarda Temel Örnekleme Yöntemleri*. Ankara, Türkiye: Detay Yayıncılık.
- Gök, T. & İnce, C. (2017). Turizmin Etkilerine Yerel Halkın Bakışı: Bişkek Örneği. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(31), 125-150.
- Gümüş, N. & Özüpekçe, S. (2009). Foça'da Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel Ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 398-417.
- Gündüz, S. (2018). Yerel Halkın Turizm Algısını Belirlemeye Yönelik Alternatif Bir Ölçek Geliştirme: Karataş Destinasyonu Örneği. *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, 13(52), 343-357.
- Güneş, E. & Alağöz, G. (2018). Yerel Halkın Turizm Algısı: Erzincan'da Bir Araştırma. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (15), 409-442.
- Haberal, H. (2018). *Rize- Pazar (Athena)*. Ankara: Hikmet Haberal
- Hançer, Ş. & Mancı, A.R. (2017). Yerel Halkın Turizme Bakış Açısının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Diyarbakır Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(4), 70-91.
- Kansız, N. & Acuner, Ş. A. (2007). Rize İli Turizm Swot Analizi. *Milli Prodüktivite Merkezi*.
- Karakaş, A. & Şengün, H. İ. (2017). Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Yönelik Tutumları. *Bartın Üniversitesi İdari İktisadi Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(15), 183-202.
- Kervankıran, İ. & Bulut, E. (2015). Antalya İli Turizminin Gelişimini Ve Etkilerini Yerel Halk Nasıl Değerlendirmektedir. *Türk Coğrafya Dergisi*, 65, 35-45.
- Ko, D.-W. & Stewart, W. P. (2002). A Structural Equation Model of Residents' Attitudes For Tourism Development. *Tourism Management*, (23), 521-530.
- Köleoğlu, N. (2018). Turizmin Etkilerine Karşı Yerel Halkın Algılarının Değerlendirilmesi: Gelibolu Tarihi Alan Bölgesinde Bir Araştırma. *Selçuk İletişim Dergisi*, 11(2), 214-231.
- L.Andereck, K. & Vogt, C. A. (2000, August). The Relationship Between Residents' Tourism and Tourism Development Options. *Journal of Travel Research*, (39), 27-36.
- La Flamme, A. (1979), "The impact of tourism: A case from the Bahamas Island", *Annals of Tourism Research*, 6(2), 137-148.
- Lawson, R. W; Williams, J.;Young, T. &Cossens,J. (1998), A Comparison of Residents' AttitudesTowardsTourismIn 10 New Zealand Destinations, *Tourism Management*, 19(3), 247-256.
- Liu, J. C. & Var, T. (1986), Resident attitudes toward tourism impacts in Hawaii, *Annals of Tourism Research*, 13, 193-214.
- Liu, J. C., Sheldon, P.J. & Var, T. (1987), Resident Perception Of The Environmental Impacts Of Tourism, *Annals of Tourism Research*, 14, 17-37.
- Long, P. T.; Richard R. P.& Lawrence, A. (1990), Rural Resident Perceptions And Attitudes By Community Level Of Tourism, *Journal of Travel Research*, 3-9.
- Madrigal, R. (1993). A Tale of Tourism In Two Cities. *Annals of Tourism Research*, 20(2), 336-353.
- Özaltın Tüker, G. & Türker, A. (2014). Yerel Halkın Turizm Etkilerini Algılama Düzeyi Turizm Desteğini Nasıl Etkiler: Dalyan Destinasyonu Örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 81-98.
- Park, D. B., Nunkoo, R. & Yoon, Y. S. (2015). Rural Residents' Attitudes to Tourism and The Moderating Effects of Social Capital. *Tourism Geographies*, 17(1), 112-133.
- Perdue, R. R., Long, P. T. & Allen, L. (1987), Rural Resident Tourism Perceptions And Attitudes, *Annals of Tourism Research*, 14, 420-429.
- Pizam, A. (1978), Tourism's Impacts: The Social Costs to the Destination Community as Perceived By Its Residents, *Journal of Travel Research*, 8-12.
- Prentice, R. C. (1993), Community driven tourism planning and residents' preferences, *Tourism Management*, 14(12,) 218-227.

- Rasoolimanesh, S. M., Jaafar, M., Kock, N. & Ramayah, T. (2015). A Revised Framework of Social Exchange Theory to Investigate The Factors. *Tourism Management Perspectives* (16), 335-345.
- Ross, G. F. (1992), Resident Perceptions of the Impact of Tourism on an Australian City, *Journal of Travel Research*, 13-17.
- Sekaran, U. (2003). *Research Methods for Business: A Skill Building Approach*. New York, United States Of America: John Willey and Sons.
- Sevgin, A., Peristianis, N. & Warner, J. (1996), Residents' Attitudes to Tourism Development: The Case Of Cyprus, *Tourism Management*, 17(7), 481-494.
- Schroeder, T. (1996), The relationship of residents' image of their state as a tourist destination and their support for tourism, *Journal of Travel Research*, 34(4), 71-73.
- Solmaz, C. (2014). Yerel Halkın Bölge Turizmine Bakış Açısının Belirlenmesi: Burdur'da Bir Araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(10), 91-105.
- Thomason, P., Crompton, J.L. & Kamp, B. D. (1979), A Study of the Attitudes of Impacted Groups Within a Host Community Toward Prolonged Stay Tourist Visitors, *Journal of Travel Research*, 2-6.
- Toprak, L. (2015). Mardin'de Halkın Turizm Algısı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(54), 201-218.
- Türkmen, S., Oflaz, M., Buzlukçu, C. & Avcıkurt, C. (2018). Yerel Halkın Yazlıkçılara Yönelik Algıları: Altınoluk Örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(41), 185-201.
- Var, T., Kendall, K. & Tarakcioglu, E. (1985), Resident Attitudes Towards Tourists in a Turkish Resort Town, *Annals of Tourism Research*, 12(4), 652-658.
- Weaver, D. B. & Lawton, L. J. (2001), Resident Perceptions in The Urban-Rural Fringe, *Annals of Tourism Research*, 28(2), 439-458.
- Yeşilyurt, H. & Koçak, N. (2018). Yerel Halkın Turizm Gelişimine Yönelik Desteğini İnceleyen Makalelerin Bibliyometrik İncelemesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 191-206.
- Yıldız, S. B. & Polat, E. (2016). Yerel Halkın Eskişehir'de Düzenlenen Festivallerin Etkilerine Yönelik Algıları. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 4(2), 40-62.

Extended Abstract

Aim and Scope

Tourism is seen as an important sector for the development of local regions. When a region is explored for tourism, local people and stakeholders living in the region will be economically affected by the tourism mobility. Determining the attitudes and perceptions of the local people towards the development effects of tourism in the region will help an effective tourism policy, marketing and organization of programs in the future. Therefore, it is important to determine the opinions and attitudes of the inhabitants of Huser Plateau towards the tourism development in their region, which is the scope of the study. Accordingly, the research question of the study was determined as follows: "What are the opinions and attitudes of the local people towards tourism activities in Huser Plateau?"

Methods

The theoretical background of the study is based on the theory of social change. The population of the study consists of the inhabitants of Huser Plateau. The data of the study were obtained through the Tourism Impact Attitude Scale developed by Lankford and Howard (1994). The screening model, which is one of the descriptive research models, was used in the study. In addition, semi-structured interview forms were used to make the SWOT analysis of Huser Plateau in the eyes of the local people.

Findings

In the research, 60% of the participants are men and 40% are women. 12.5% of the participants have a job related to tourism and 40% of them know a person having a job related to tourism in their family. 75% of the participants are thinking of investing in tourism. The participants have a negative attitude towards the following statements: "Tourism negatively affects the environment in Huser Plateau." (x = 3,6), "Tourism causes noise pollution in Huser Plateau." (x = 3,1), "Tourism causes environmental pollution in Huser Plateau." (x = 3,8), "The roads of Huser Plateau have been improved thanks to tourism." (x = 2,6), "Tourism has increased the quality of public services in Huser Plateau." (x = 2,3), "My income has

increased thanks to tourism." ($x = 2,9$). On the other hand, the participants have a positive attitude towards the following statements: "I believe that tourism should be supported by the people of Huser Plateau region." ($x = 4,7$), "Huser Plateau should be a more touristic place." ($x = 4,5$), "I support tourism in Huser Plateau." ($x = 4,7$), "Long-term planning can control the negative effects of tourism on Huser Plateau." ($x = 4,6$), "The economic impact of tourism on Huser Plateau is significant." ($x = 4,4$). According to the T-test results of the participants' attitudes towards tourism in terms of gender, male participants ($x = 2,04$) are more willing for new businesses to be opened than female participants. There is a significant difference in the attitudes towards the fact that there are no studies conducted to attract more visitors to Huser Plateau between men and women. Male participants ($x = 1,63$) have a negative view on the fact that there are no studies conducted to attract more visitors compared to female participants. According to the T-test results of the participants' attitudes towards tourism in terms of their profession, it was concluded that the participants whose profession is not related to tourism ($x = 4,33$) are more eager than the participants whose profession is tourism. Also, the participants whose profession is related to tourism are in the opinion that job opportunities have increased in the plateau ($x = 5$) and attractive job opportunities have increased in the plateau ($x = 3,79$) compared to the other participants. According to the T-test results of the participants' attitudes towards tourism in terms of having the idea of investing in tourism, the participants who have the idea of investing in tourism ($x = 3,16$) stated that their income increased due to tourism compared to the other participants. According to the T-test results of the participants' attitudes towards tourism in terms of age, the participants who are 56 years old and over believe that tourism should be supported more by the local people ($x = 5$) and tourism is of vital importance for Huser Plateau ($x = 4,5$) compared to the other participants. In addition, the same age group obtained a higher score ($x = 4,91$) on the value given to tourists. According to the tourism sector SWOT Matrix of Huser Plateau, which was formed by the local people, the weaknesses of Huser Plateau are more than its strengths. The strengths of Huser Plateau are listed as the unspoiled natural resources, the sunset and clouds which are along only attractions for tourists, its closeness to Ayder Plateau, and hospitable local people. On the other hand, its weaknesses are listed as the lack of sufficient infrastructure, the lack of necessary inspections, the low number of accommodation and food businesses during the peak season, the lack of any walking track on the plateau, the short season on the plateau, and no festivals or festivities on the plateau. The opportunities of Huser plateau are listed as having a safe area, local people' returning to the area thanks to tourism, having a suitable structure for alternative touristic activities, and being within the borders of the green road. On the other hand, its threats are listed as the lack of cooperation and coordination between tourism stakeholders, the lack of short, medium and long term planning for plateau tourism, the lack of governmental support and incentive, and the local people's lacking awareness of tourism.

Conclusion

According to the analysis results of the study conducted for Huser Plateau, the participants think that new accommodation and food businesses should be opened in Huser Plateau. They stated that efforts should be made to attract more visitors and governmental support is important in this context. Local people want Huser Plateau to be a more touristic place. As a result of the study, it was concluded the participants think that tourism increases job opportunities in Huser Plateau and consequently provides economic benefit. Local people stated that their quality of life and activities they can benefit from have increased thanks to the developing tourism in Huser Plateau. On the other hand, they reported that the development of tourism in Huser Plateau negatively affects the environment and causes noise pollution. In the light of the results obtained from the present study on Huser Plateau, it is seen that one of the biggest problems in the plateau is transportation. The transportation problem of the plateau should be resolved through stakeholders' coordination. There are not any structures or services in the plateau to meet electricity, water and basic needs. Public institutions and CSOs should cooperate with local people to find solutions to infrastructure problems. Businesses become insufficient to meet the demands of tourists visiting Huser Plateau and their carrying capacity is exceeded during the peak season. Moreover, there are not any places where tourists can take shelter in bad weather conditions. Attitudes of the local people living in Huser Plateau towards incoming tourists are generally positive, but they lack knowledge and experience. Tourists visiting the plateau usually reach the plateau with daily tours to watch the sea of fog. By offering various alternative activities to the incoming tourists, the duration of their stay will be extended and the number of tourists in the plateau will be preserved in the long term. Huser Plateau is a plateau with rich plant and wildlife diversity. For this reason, measures should be taken to protect the nature during tourism activities. One of the biggest problems in the peak season is rubbish. Activities on this issue should be initiated urgently. Tourism shows a naturally development in Huser Plateau. The increasing demand for nature-centered activities and regions has made Huser Plateau an important center of attraction in a short time. However, an unplanned tourism development in sensitive regions such as Huser Plateau may cause very devastating consequences. Therefore, a tourism master plan should be prepared with the coordination of the regional stakeholders in order to protect the natural resources and the people of the region and to ensure tourism sustainability. In addition, all kinds of support and incentives, especially education, should be provided in order to ensure that local people are the main actors in the tourism that will develop in a planned way support the regional development.